



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové v právní věci

žalobce: **O. L.**, narozen XXX
státní příslušnost Ukrajina
zastoupen advokátkou Mgr. Oksanou Rizak
sídlem 28. pluku 12, Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve sdělení ze dne 16. 10. 2025, č. j. OAM-397856-12/DO-2025, že žalobcem podaná žádost o dočasnou ochranu dne 16. 7. 2025, zaevidovaná pod sp. zn. OAM 397856/DO-2025, byla nepřijatelná,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci sdělil dne 16. 10. 2025 pod č. j. OAM-397856-12/DO-2025, že jeho žádost o dočasnou ochranu ze dne 16. 7. 2025, zaevidovaná pod sp. zn. OAM-397856/DO-2025, je nepřijatelná, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před sdělením ze dne 16. 10. 2025, č. j. OAM-397856-12/DO-2025.
- III. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 15 210 Kč, a to do rukou jeho zástupkyně Mgr. Oksany Rizak, advokátky.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

IV. Žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 5 000 Kč.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu a obsah žaloby

1. Podanou žalobou se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřuje v postupu žalovaného spočívajícím ve sdělení žalobci, že jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 16. 7. 2025 byla nepřijatelná.
2. Žalobce uvádí, že ještě před vypuknutím ozbrojeného konfliktu na Ukrajině vycestoval dne 14. 2. 2022 s rodinou do polských lázní Wieliczka na krátkodobý léčebný pobyt. Tvrdí, že měl rezervaci ubytování do 28. 2. 2022 a účelem cesty byla léčba astmatu v solných dolech. Tato cesta podle něj měla zjevně krátkodobý charakter a nebyla projevem úmyslu trvale opustit Ukrajinu.
3. Dále žalobce uvádí, že ke dni 24. 2. 2022 měl na Ukrajině své trvalé bydliště a středisko životních zájmů. V této souvislosti poukazuje na vlastnictví a faktické užívání bytové jednotky v Kyjevě, kde měl i hlášený trvalý pobyt. K prokázání běžného způsobu života na Ukrajině připojil výpisy z bankovního účtu dokládající pravidelné úhrady služeb spojených s užíváním bytu, internetového připojení a běžných rodinných výdajů. Žalobce též doložil doklady o návštěvě restaurací na Ukrajině v únoru 2022.
4. K rodinné situaci žalobce uvádí, že jeho děti plnily školní docházku na Ukrajině, a přikládá potvrzení o jejich studiu. Zdůrazňuje také, že rodina ponechala na Ukrajině svého psa, což podle žalobce svědčí o tom, že rodina neměla v úmyslu Ukrajinu trvale opustit. Pes byl vyvezen až poté, co rodina po vypuknutí konfliktu přijala rozhodnutí setrvat mimo Ukrajinu.
5. Žalobce tvrdí, že splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, a je tedy vysídlenou osobou i tehdy, pokud opustil Ukrajinu krátce před 24. 2. 2022. K podpoře svých tvrzení odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 A 15/2025-37, jenž podle něj obdobnou situaci již posoudil. Upozorňuje rovněž, že Městský soud v Praze se jeho případem již zabýval v řízení vedeném pod sp. zn. 10 A 109/2025 a v rozsudku ze dne 22. 9. 2025, č. j. 10 A 109/2025-35, odmítl závěry žalovaného vycházející ze striktně formalistického posuzování okamžiku vycestování.
6. S odkazem na uvedené skutečnosti žalobce dovozuje, že žalovaný postupoval nezákonně, když jeho žádost o dočasnou ochranu posoudil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“), a to i navzdory tomu, že otázka jeho postavení již byla soudem vyřešena v předchozím řízení.
7. Z uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby soud určil, že zásah žalovaného spočívající ve sdělení, že jeho žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná, byl nezákonný, zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před sdělením, že podaná žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná.

II.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

8. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žádost žalobce o udělení dočasné ochrany ze dne 16. 7. 2025 byla posouzena jako nepřijatelná nikoliv pouze z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, ale současně i z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) tohoto zákona, neboť žalobce není osobou uvedenou v § 3 zákona. Žalovaný připustil, že na tiskopise žádosti bylo vyznačeno pouze jedno z těchto ustanovení, avšak zdůraznil, že v případě žalobce byly naplněny oba důvody nepřijatelnosti. Podle žalovaného žalobce navíc již dříve obdržel dočasnou ochranu v Rumunsku. Žalovaný stručně zrekapituloval procesní situaci a uvedl, že původní sdělení o nepřijatelnosti žádosti bylo na základě rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2025, č. j. 10 A 109/2025-35, zrušeno. Následně vydal dne 16. 10. 2025 nové sdělení o nepřijatelnosti žádosti, tentokrát s odkazem na § 5 odst. 1 písm. b) zákona, tedy z důvodu, že žalobce se v rozhodné době nenacházel na území Ukrajiny.
9. Ve vztahu k tomuto důvodu nepřijatelnosti žalovaný podrobně vysvětluje, že podle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 se dočasná ochrana vztahuje pouze na osoby vysídlené z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu. Žalobce sice je státním občanem Ukrajiny, avšak z údajů v jeho cestovním dokladu vyplývá, že opustil Ukrajinu již dne 14. 2. 2022 při vstupu na území Polska a na Ukrajinu se podle hraničních razítek do 12. 5. 2022 nevrátil. Žalovaný zdůrazňuje, že cestovní doklad je veřejnou listinou a údaje v něm uvedené požívají presumpci správnosti. Poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž mohou být záznamy o hraničních kontrolách vyvráceny jen věrohodnými důkazy, které žalobce nepředložil. Žalovaný též uvádí, že v případě manželky žalobce je návrat na Ukrajinu doložen až datem 20. 6. 2024, přičemž rodina se po celou dobu nacházela v Polsku, Maďarsku, Slovinsku, Chorvatsku a Rumunsku, kde žalobce získal dočasnou ochranu.
10. Žalovaný má za to, že další žalobcova tvrzení, jako je vlastnictví bytu v Kyjevě, školní docházka dětí, očkování psa či úhrady z obchodů na Ukrajině v únoru 2022, jsou pro posouzení věci irelevantní, neboť neprokazují, že by se žalobce v rozhodný den fyzicky nacházel na Ukrajině.
11. V právní argumentaci žalovaný zdůrazňuje, že pro uznání osoby jako vysídlené je nezbytné, aby opustila území Ukrajiny v příčinné souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Tato příčinná souvislost podle něj v případě žalobce zjevně chybí, neboť ten opustil Ukrajinu před vypuknutím konfliktu z jiných důvodů. Žalovaný dále argumentuje dokumentem Evropské komise „Operační pokyny k provádění rozhodnutí Rady 2022/382“, který uvádí, že dočasná ochrana se zásadně nevztahuje na osoby, které se nacházely mimo Ukrajinu již před 24. 2. 2022 z důvodu dovolené, zdravotních cest či jiných nepodstatných důvodů. Podle žalovaného žalobce spadá právě do této kategorie.
12. Žalovaný uzavírá, že žalobce nesplňuje podmínky § 3 zákona č. Legis Ukrajina, neboť nebyl osobou vysídlenou ve smyslu rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, a jeho žádost je tudíž nepřijatelná. Navrhuje proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III.

Replika žalobce

13. Žalobce v replice zopakoval, že je osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina, protože jeho krátkodobé vycestování do zahraničí mělo charakter dočasného léčebného pobytu, nikoli trvalého opuštění Ukrajiny.
14. Žalobce dále upozornil, že totožná otázka ohledně jeho fyzického pobytu mimo Ukrajinu před rozhodným dnem byla v této věci řešena rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne

22. 9. 2025, č. j. 10 A 109/2025-35, ve kterém soud uzavřel, že podmínku § 3 Legis Ukrajina nelze posuzovat formálně a žalobci nelze přičítat k tíži, že zemi opustil krátce před vypuknutím konfliktu. Žalovaný proto jedná v rozporu s tímto závazným právním názorem soudu, když ve sdělení ze dne 16. 10. 2025 znovu založil nepřijatelnost žádosti na tom, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině. Protože se jedná o opětovné posouzení týchž skutkových okolností, které již soud vyhodnotil v jeho prospěch, je takový postup nezákonný.

IV.

Ústní jednání

15. V rámci ústního jednání setrvaly procesní strany na dosavadních návrzích a nenavrhly další důkazní prostředky. Žalovaný pouze nad rámec dosavadních podání dodal, že závěr soudu vyřčený v rozsudku ze dne 22. 9. 2025, č. j. 10 A 109/2025-35, nebyl pro něj závazný, protože se jednalo pouze o *obiter dictum* a dále odkázal na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2025, sp. zn. 5 A 120/2025, ze dne 16. 12. 2025, sp. zn. 10 A 172/2025, ze dne 16. 12. 2025, sp. zn. 11 A 155/2025, ve kterých soud ve skutkově obdobných případech rozhodl tak, že v důsledku zahraničního pobytu nelze žalobce považovat za osobu ve smyslu § 3 Legis Ukrajina.

V.

Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

16. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
17. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož Soudní dvůr EU (SDEU) ve věci C-753/23 *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
18. Žaloba je důvodná.
19. Podle § 3 odst. 2 Legis Ukrajina *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále, je-li účinné rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a), uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že*
- a) *byl ke dni uvedenému v rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a) držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a*
 - b) *jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*
20. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3.*

21. Soud konstatuje, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní spis sice obsahuje fotokopii cestovního pasu žalobce, z níž plyne, že opakovaně překračoval hranice Ukrajiny a sousedních států, z těchto údajů však nelze dovodit, že žalobce dlouhodobě pobýval v zahraničí s trvalým úmyslem a přesunul těžiště svých životních zájmů z Ukrajiny na jiné území. Rozhodnou skutkovou okolností pro závěr žalovaného, že žalobce není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina rovněž není, že z území Ukrajiny vycestoval pro účely dvoutýdenního léčebného pobytu v Polsku v termínu 14. 2.–28. 2. 2022, protože byť se žalobce v okamžiku vypuknutí ozbrojeného konfliktu skutečně nenacházel fyzicky na Ukrajině, léčebný pobyt v Polsku nijak nevypovídá o tom, že tam žalobce vycestoval s úmyslem trvalého přesunu těžiště životních zájmů.
22. Z toho vyplývá, že žalovaným citovaná judikatura (tj. rozsudky Městského soudu ze dne 16. 12. 2025, č. j. 11 A 155/2025-28, ze dne 9. 12. 2025, č. j. 5 A 120/2025-24, a ze dne 16. 12. 2025, č. j. 10 A 172/2025-20) není přílehavá k tomuto případu, protože v tam řešených věcech se jednalo o případy, kdy předmětní žadatelé skutečně přesunuli těžiště svých životních zájmů mimo území Ukrajiny, když opustili Ukrajinu s minimálně dlouhodobým úmyslem pobytu v zahraničí.
23. Ze zmiňovaného krátkodobého léčebného pobytu nelze dovozovat záměr přesunout těžiště svých životních zájmů z území Ukrajiny, v této souvislosti je proto na tuto věc aplikovatelná judikatura Nejvyššího správního soudu k aplikaci § 3 Legis Ukrajina (např. rozsudek ze dne 7. 3. 2024, č. j. 5 Azs 72/2024-21), která vyvrací závěr, že pouhá existence víza či povolení k dlouhodobému pobytu v jiné zemi automaticky znamená nesplnění podmínky dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana. Z uvedené judikatury vyplývá, že je nutné zkoumat individuální skutkové okolnosti a aktivní využívání pobytového oprávnění. Povinnost prokázat, že žadatel není osobou dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, leží na žalovaném, pokud mu vyvstanou pochybnosti. Uvedenou judikaturu je třeba vztáhnout rovněž na krátkodobé vycestování do zahraničí za léčebnými účely, nebo v rámci dovolené, na což přitom nemají vliv případné prameny *soft law* tvrdící opak.
24. Soud dále poukazuje na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva a navazující judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42), z níž plyne, že žalovaný má žádosti o dočasnou ochranu projednat věcně, nikoli je odmítnout a vrátit, má-li pochybnosti o splnění podmínek. Žadatel musí mít možnost se k věci vyjádřit a vyvrátit pochybnosti, což nelze učinit přímo na místě při podání žádosti.
25. V nynější věci žalovaný neověřil míru kontaktu žalobce s Ukrajinou ani s jinými státy a nevyzval jej k součinnosti, resp. pouze mechanicky uzavřel, že žalobce není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina z důvodu zahraničního pobytu. Městský soud v Praze přitom již vyřkl v rozsudku ze dne 22. 9. 2025, č. j. 10 A 109/2025-35, že mechanický přístup žalovaného k naplnění podmínek § 3 Legis Ukrajina není souladný s právem, pro žalovaného proto nejsou závěry tohoto rozsudku nikterak nové. Postup žalovaného je proto nejen v rozporu se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu), ale také v rozporu s principem loajální spolupráce a ohledu na ostatní státní orgány.

26. Soud proto uzavírá, že žalovaný nedoložil, že žalobce nesplňuje podmínky dle § 3 Legis Ukrajina, a nebyl oprávněn žalobci sdělit, že jeho žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná.

VI.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu, a přikázal mu, aby obnovil stav před sdělením žalobci, že jeho žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná.
28. V dalším řízení žalovaný bude vycházet z toho, že pro případné posouzení žádosti jako nepřijatelné musí prokazatelně zjistit a doložit, že žalobce v době vypuknutí ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou pobýval v zahraničí s úmyslem trvalého pobytu a současně nedisponoval skutečnou vazbou na Ukrajinu. Tyto skutečnosti je žalovaný povinen ověřit v rámci správního řízení, v němž bude mít žalobce možnost reagovat na skutkové i právní závěry žalovaného. Tento postup odpovídá právním závěrům rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42.
29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, náleží mu proto náhrada nákladů zastoupení advokátkou, které náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 450 Kč, oboje za každý ze tří úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé – žaloba, účast na ústním jednání dne 26. 1. 2026). Byť žalobce podal rovněž repliku k vyjádření žalovaného, soud ji neposoudil jako důvodně vynaložený náklad, protože v ní žalobce neuvedl žádnou další relevantní argumentaci. Celkem náklady řízení činí 15 210 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě do rukou jeho zástupkyně.
30. Protože cizinci jsou v řízení o dočasné ochraně dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, osvobozeni od soudního poplatku, rozhodl soud výrokem IV. tak, že se žalobci vrací nedůvodně zaplacený soudní poplatek.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pokud jde o výrok IV. tohoto rozhodnutí, platí, že proti rozhodnutím ve věcech poplatků vydaným soudy ve správním soudnictví není odvolání přípustné (§ 13 odst. 1 a § 14 zákona o soudních poplatcích).

Praha 26. ledna 2026

Milan Tauber v.r.
předseda senátu